

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Průchy, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **D. P. N.**, zastoupeného Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem, se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-62/ZA-ZA04-HA08-2015 ze dne 6. května 2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 78 Az 3/2015 – 27 ze dne 30. září 2015,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 22. ledna 2015 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice z důvodu strachu z návratu do vlasti s ohledem na neuspokojivé životní podmínky a politický režim ve Vietnamu, zasahující do lidských práv; před svým odchodem byl nucen násilím a omezováním osobní svobody k převodu vlastnictví k pozemku, byl členem organizace, která se bránila donucujícím praktikám místního výboru nutícího majitele k odprodeji pozemků za nevýhodných podmínek. Za svůj odpor byl vězněn, bylo mu vyhrožováno násilím a likvidací, proto Vietnam opustil. V případě návratu mu hrozí ze strany státního aparátu přinejmenším diskriminační zacházení vůči jeho osobě. Do České republiky přibyl před 7 lety, pobýval zde na vízum (resp. na povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání od r. 2007 do r. 2013), teprve když mu hrozil návrat, požádal o mezinárodní ochranu; dřív to nebylo třeba. Ministerstvo vnitra (dále jen „žalovaný“) však neshledalo naplnění podmínek potřebných pro udělení mezinárodní ochrany a rozhodlo, že se žadateli podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů neuděluje.

Proti danému rozhodnutí žalobce brojil žalobou ze dne 8. června 2015, podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), ve které namítal,

že je rozhodnutí žalovaného v rozporu s § 2, § 3, § 4, § 36 odst. 3 správního řádu a s § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu i v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí, neboť se dle jeho názoru žalovaný nevypořádal se skutkovým stavem dostatečným způsobem. Krajský soud přezkoumal, stejně jako žalovaný, jednotlivé zákonné důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jež přicházejí v úvahu, a shledal, že napadené rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem. Žalobu tedy výše uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyššímu správnímu soudu byla dne 13. listopadu 2015 doručena kasační stížnost žalobce (dále jen „stěžovatel“), která byla následně doplněna 18. prosince 2015. Stěžovatel znovu namítá vady v řízení před správním orgánem mající za následek nezákonné rozhodnutí, a naplňující tak kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel shledává postup orgánů v rozporu s principy materiálního právního státu, který způsobuje mimo jiné také nepřezkoumatelnost rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Namítá též nedostatečné zjišťování stavu věci soudem; krajský soud podle něj nepřihlédl k relevantním zprávám a informacím o situaci ve Vietnamu, zejména ze zprávy ministerstva zahraničí USA. Má za to, že ani soud se nedostatečně vypořádal s otázkou důvodnosti a reálnosti stěžovatelem vyjádřené obavy z pronásledování, kterou nebyl jakožto uprchlík schopen dostatečně prokázat v souladu s příručkou k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků OSN. Namítá, že mu nelze klást k tíži, že o mezinárodní ochranu požádal až po 7 letech legálního pobytu v ČR, neboť dříve nemusel. Odůvodnění rozsudku krajského soudu stěžovatel shledává nesprávným a zmatečným.

K podané kasační stížnosti se vyjádřil rovněž žalovaný, který navrhl kasační stížnost zamítnout, nebude-li odmítnuta pro nepřijatelnost. Vyjádření žalovaného zaslal Nejvyšší správní soud stěžovateli na vědomí.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Dospěl k závěru, že nebyla splněna podmínka přijatelnosti kasační stížnosti, tedy přesah vlastních zájmů stěžovatele, a proto ji svým usnesením odmítl. Ač by takové usnesení nemuselo podle § 104a odst. 3 s. ř. s. vůbec obsahovat odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění připojuje.

Kasační stížnost ve věcech azylu podle § 104a odst. 1 s. ř. s. musí být jako nepřijatelná odmítnuta v případech, kdy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ představuje typický neurčitý právní pojem, který je v ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. usnesení ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39) vykládán tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Stran přesahu vlastních zájmů však stěžovatel vůbec nic netvrdil; subjektivní přesvědčení o míře závažnosti tvrzených pochybení krajského soudu, resp. závažnosti dopadu do hmotněprávního postavení žalobce se týká pouze vlastního zájmu žalobce a není vůbec důvodem, jenž by mohl založit jeho přesah, natož přesah svým významem

pokračování

podstatný, pokud současně není podloženo objektivním zjištěním o hrubých procesních a hmotněprávních pochybeních krajského soudu a jejich zásadní systémovou závažností. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 4. května 2006 č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, „případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.“.

Nejvyšší správní soud žádá pochybení v tomto směru, natož zásadní pochybení systémového rázu v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal. Stěžovatel namítá pronásledování, resp. odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických postojů, které by mohly naplňovat podmínky tzv. ústavního nebo konvenčního azylu podle § 12 zákona o azylu, případně doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, daná ustanovení však vyžadují existenci (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. července 2005 č. j. 3 Azs 303/2004 - 79), resp. hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy podloženou konkrétními tvrzeními. Stěžovatel však svůj azylový příběh předkládá v podobě značně obecné, bez vazby na konkrétní skutečnosti, neumožňující alespoň v hrubých obrysech jeho verzi verifikovat. Důvody azylu nebo doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 13 a § 14b zákona o azylu v jeho případě nepřicházejí v úvahu vůbec, neboť žádné skutečnosti tohoto rázu stěžovatel ani netvrdil. Pokud jde o humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, na ten podle ustálené judikatury správních soudů právní nárok není a záleží na správní úvaze o důvodech hodných zvláštního zřetele; takové se v daném případě však neprokázaly, ani je stěžovatel v dostatečně konkrétní podobě netvrdil. Za této situace je značně relativizována i námitka stěžovatele, že žalovaný a krajský soud dostatečně nezhodnotily zprávy a informace o situaci ve Vietnamu, zejména zprávu ministerstva zahraničí USA. I v této námitce se totiž omezil na velmi vágní tvrzení, ve zmíněné zprávě neoznačil nic, co by dopadalo na jeho situaci a potvrzovalo jeho azylový příběh, kromě obecných charakteristik politického režimu ve Vietnamu. Krajský soud krom toho v napadeném rozsudku uvedl, z jakých informačních zdrojů vycházel a k jakým přihlédl. Vzhledem k obecnosti stěžovatelových tvrzení však nebylo co na základě těchto informačních zdrojů potvrzovat nebo vyvracet: na vágní tvrzení lze poskytnout toliko vágní odpověď, více očekávat nelze.

Ke stěžovatelově námitce, že je třeba mezinárodní ochranu udělit i v případě pochybností, neboť není možné, aby osoba v postavení uprchlíka nesla plné důkazní břemeno, Nejvyšší správní soud uvádí, že je pravda (viz rozsudek ze dne 30. září 2008 č. j. 5 Azs 66/2008 - 70), že řízení o mezinárodní ochraně je řízením specifickým tím, že důkazní standard, resp. důkazní břemeno je vychýleno ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu, lépe řečeno rozloženo mezi žadatele a orgány veřejné moci. Podle rozsudku ze

dne 31. března 2011, č.j. 4 Azs 60/2007 - 151 se v tomto typu řízení uplatňuje test „přiměřené pravděpodobnosti“ pro zkoumání „odůvodněnosti strachu z pronásledování“ a test „skutečného nebezpečí“ pro zkoumání „důvodnosti obav, že cizinec utrpí vážnou újmu“, tedy pro naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany. Předpokladem ovšem je, jak bylo uvedeno výše, že stěžovatel dostatečně konkrétně a konzistentně uvádí nějaké skutečnosti. To však v daném případě stěžovatel nečinil. Jak Nejvyšší správní soud uvedl v citovaném rozsudku sp. zn. 5 Azs 66/2008, *„pokud jde o břemeno důkazní, to je již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.“*

Nelze než zopakovat, že institut mezinárodní ochrany neslouží k prosté legalizaci pobytu cizince na území České republiky. Věrohodnost stěžovatelových tvrzení vedle jejich značné obecnosti výrazně snižuje skutečnost, že o mezinárodní ochranu požádal až po 7 letech, kdy mu vypršel dosavadní pobytový titul. Krom toho, jak uvedl krajský soud, stěžovatel v mezidobí Vietnam a své tamější rodinné příslušníky navštívil, naposled více než rok a půl předtím, než podal žádost o mezinárodní ochranu. To vše, jak logicky uzavřel krajský soud, svědčí o účelovosti stěžovatelova přístupu k institutu mezinárodní ochrany.

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem nijak nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji na základě § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2016

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu